

Sygnatura akt I C 1008/07

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 3 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR del. Marzena Sznajderska

Protokolant: Małgorzata Wąchała

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2012 roku we Wrocławiu

sprawy z powództwa P. I.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. I. kwotę 315 000 zł (trzysta piętnaście tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 czerwca 2007 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. I. kwotę 23 210,64 zł (dwadzieścia trzy tysiące dwieście dziewięć złotych i sześćdziesiąt cztery grosze) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 grudnia 2007 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. I. kwotę 3 599,06 zł (trzy tysiące pięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych i sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi:

- od kwoty 57,33 zł od dnia 11 marca 2007 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 57,33 zł od dnia 11 kwietnia 2007 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 57,33 zł od dnia 11 maja 2007 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 95,61 zł od dnia 11 czerwca 2007 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 786,74 zł od dnia 11 lipca 2007 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 786,74 zł od dnia 11 sierpnia 2007 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 786,74 zł od dnia 11 września 2007 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 971,24 zł od dnia 11 października 2007 roku do dnia zapłaty;

IV. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. I. rentę w wysokości 2 484,96 zł (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt cztery złote i dziewięćdziesiąt sześć groszy) miesięcznie poczynając od dnia 1 listopada 2007 roku do dnia 30 kwietnia 2009 roku płatną do 10 dnia danego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat oraz w wysokości 2 609,40 zł (dwa tysiące sześćset dziewięć złotych i czterdzieści groszy) miesięcznie płatną do 10 dnia danego miesiąca począwszy od dnia 1 maja 2009 roku wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat;

V. ustala odpowiedzialność strony pozwanej za szkody powoda mogące powstać w przyszłości;

VI. w pozostałej części powództwo oddala;

VII. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 6 615 zł kosztów postępowania znosząc je w pozostałej części;

VIII. nakazuje powodowi uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego we Wrocławiu) kwotę 21 300,99 zł z zasądzonych roszczenia tytułem połowy opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony oraz wynagrodzeń biegłych;

IX. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego we Wrocławiu) kwotę 21 300,99 zł tytułem połowy opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony oraz wynagrodzeń biegłych.

UZASADNIENIE

Powód P. I. reprezentowany przez opiekuna prawnego R. I. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. zadośćuczynienia w kwocie 640 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 czerwca 2007 roku do dnia zapłaty, zwrotu kosztów leczenia w kwocie 39 589,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, renty uzupełniającej w kwocie 4 090 zł miesięcznie począwszy od 1 listopada 2007 roku płatnej do 10 dnia każdego bieżącego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności każdej raty, skapitalizowanej renty w kwocie 36 810 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 4 090 zł od ostatniego dnia każdego miesiąca za okres od lutego 2007 roku do października 2007 roku włącznie do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, a także o ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej za szkody mogące powstać w przyszłości. Powód wskazał, iż w dniu 18 października 2005 roku kierujący samochodem osobowym marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) Ł. W. spowodował wypadek, w którym powód doznał ciężkich obrażeń ciała i rozstroju zdrowia zagrażającego bezpośrednio jego życiu. Sprawca wypadku ubezpieczony był w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego w pozwanym Towarzystwie. Powód w związku z wypadkiem poniósł koszty leczenia w kwocie 8 686,05 zł, koszty opieki za okres listopad 2005 roku – październik 2007 roku w łącznej kwocie 28 800 zł (1 200 zł miesięcznie), koszty pobytu opiekuna prawnego powoda w B. w kwocie 1 120 zł, koszty dojazdów w kwocie 522,13 zł, koszt ubezwłasnowolnienia w kwocie 409,16 zł oraz koszty ogólne w kwocie 359,78 zł. Strona pozwana wypłaciła powodowi zaliczkę na poczet przyszłych świadczeń w kwocie 40 000 zł, a następnie przyznała zadośćuczynienie w kwocie 300 000 zł oraz uznała koszty leczenia w wysokości 4 623,81 zł. Strona pozwana wypłaciła przyznane świadczenia pomniejszone o 80% uznając, iż powód przyczynił się do powstałej szkody. Mimo długotrwałego leczenia i intensywnej rehabilitacji stan zdrowia powoda uległ jedynie nieznacznej poprawie. Powód pozostaje w stanie wegetatywnym. Nie chodzi, pozostaje w pozycji leżącej oraz nie ma kontaktu z otoczeniem. Rokowania na przyszłość są dla powoda pesymistyczne. Powód przed wypadkiem zdrowy, młody i aktywny mężczyzna z dnia na dzień stał się całkowitym kaleką i prawdopodobnie do końca życia został przykuty do łóżka. Leczenie i rehabilitacja powoda są bardzo kosztowne i pochłaniają znaczne środki, którymi ani powód, ani jego rodzice nie dysponują. Powód wymaga pełnej, całodobowej opieki specjalistycznej, która w znacznym stopniu spoczywa na jego rodzicach. Powód w wyniku wypadku i całkowitego kalectwa utracił możliwość kariery zawodowej i uzyskiwania dochodów z pracy lub działalności gospodarczej.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Zarzuciła, że co do zasady ponosi odpowiedzialność za skutki urazu doznanego przez powoda w dniu 18 października 2005r., ustaliła wysokość zadośćuczynienia na kwotę 300 000 zł, zwrot kosztów leczenia na kwotę 4263,81 zł, zwrot kosztów związanych w związku z pobytem w B. w wysokości 620 zł, zwrot kosztów przejazdu w wysokości 522,31 zł, opieki w kwocie 1554 zł oraz kosztów postępowania o ubezwłasnowolnienie w kwocie 400 zł. Strona pozwana przyjęła przyczynienie się powoda w 80 % z uwagi na jazdę bez zapiętych pasów bezpieczeństwa, co miało decydujący wpływ na rozmiar i skutki urazu. W toku dalszego postępowania strona pozwana zarzuciła, że przyczynienie powoda polegało również na zdecydowaniu się na jazdę samochodem z kierowcą będącym pod wpływem środków odurzających. Świadczy o tym ukrycie przez powoda pod bielizną osobistą środków odurzających. Po stosownym obniżeniu, strona pozwana wypłaciła powodowi kwotę 61 544,02 zł, w tym 60 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Pismem z dnia 30 maja 2008 roku powód rozszerzył powództwo w zakresie żądania renty uzupełniającej domagając się zasądzenia na swoją rzecz renty w kwocie 4 800 zł miesięcznie począwszy od 1 listopada 2007 roku płatnej do 10 dnia każdego bieżącego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności w miejsce wcześniejszego żądania zasądzenia renty uzupełniającej w kwocie 4 090 zł miesięcznie począwszy od 1 listopada 2007 roku płatnej do 10 dnia każdego bieżącego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 18 października 2005 roku w godzinach południowych powód P. I.razem ze swoim kolegą Ł. W.udał się samochodem osobowym marki V. (...)o numerze rejestracyjnym (...)do O.. Właścicielem pojazdu był Ł. W.. W drodze powrotnej mężczyźni zatrzymali się w barze w O.. Ok. godz. 22⁴⁰ we W.kierujący samochodem Ł. W.jadąc ul. (...)od strony ul. (...)nie zachował bezpiecznej prędkości, w wyniku czego, na łuku drogi na początku ul. (...)stracił panowanie nad pojazdem i wjechał do prawego przydrożnego rowu, gdzie po uderzeniu prawą stroną przodu nadwozia i podwozia w zewnętrzną skarpę rowu pojazd zaczął się obracać uderzając w podłoże ziemne w rowie, po czym uniósł się i obracając się w powietrzu przemieścił się nad jezdnią, opadł na dach na jezdnię ul. (...)i przemieścił się na dachu. Do wypadku doszło na nieoświetlonym odcinku drogi poza obszarem zabudowanym. W chwili zdarzenia nawierzchnia drogi była wilgotna, a opadająca mgła ograniczała widoczność do 50 m. Samochód, w tym pasy bezpieczeństwa, był sprawny technicznie, a przyczyną wypadku nadmierna prędkość. Samochód poruszał się z prędkością nie mniejszą niż 90 – 100 km/h. Kierujący znajdował się pod wpływem środków odurzających zawierających (...)(...).

dowód: - notatka z dnia 19 października 2005 r., k. 48,

- zeznania świadka Ł. W., k. 1103 – 1105,

- zeznania świadka J. L., k. 1145-1146,

- zeznania świadka M. G., k. 1154, 1155,

- przesłuchanie opiekuna prawnego powoda, k. 720 – 726,

- opinia zespołu biegłych sądowych T. I. (1) i J. M. (1), k. 1569 – 1585

Podróżujący jako pasażer powód w wyniku wypadku doznał urazów głowy i kończyn. W trakcie uderzenia samochodu dachem o jezdnię i obracania się w prawą stronę powód w wyniku działania siły odśrodkowej wypadł przez prawe przednie drzwi pojazdu i znaleziony został na jezdni w stanie nieprzytomnym w odległości 20 m od pojazdu. Powód w czasie jazdy nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa.

dowód: - zeznania świadka J. M. (2), k. 1530-1531,

- zeznania świadka W. K., k. 1531-1532,

- zeznania świadka S. C., k. 1532-1533,

- opinia zespołu biegłych sądowych T. I. (1) i J. M. (1), k. 1569 – 1585

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2008 roku wydanym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej (sygn. akt XIII K 1120/07) Ł. W. uznany został za winnego tego, że w dniu 18 października 2005 roku około godziny 22⁴⁰ we W. naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że będąc pod wpływem środków odurzających kierował samochodem osobowym marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) i jadąc ul. (...) od strony ul. (...) na łuku drogi w lewo wskutek nadmiernej prędkości, niewłaściwej techniki i taktyki jazdy, stracił panowanie nad pojazdem, zjechał do prawego rowu, gdzie przeकोziołkował, a wracając na jezdnię upadł na dach, czym spowodował u pasażera pojazdu P. I. obrażenia ciała w postaci urazu wielomiejscowego i wielonarządowego, złamania kości twarzowo – czaszki, krwawienia podtwardówkowego i krwotoku podpajęczynówkowego, stłuczenia i

obrzęku mózgu, ostrej niewydolności oddechowej, stłuczenia palca, wstrząsu pourazowego, ran, krwiaków i sińców oraz otarć naskórka na głowie, tułowi i kończynach górnych i dolnych z obecnym stwierdzonym stanem apalicznym i niedowładem czterokończynowym, skutkujące powstaniem innego ciężkiego kalectwa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.k. Rozpoznający (sygn. akt IV Ka 89/09) apelację prokuratora, oskarżyciela posiłkowego oraz oskarżonego Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 3 czerwca 2009 roku podwyższył zasądzoną przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej karę pozbawienia wolności do 4 lat, utrzymując w mocy w pozostałej części zaskarżony wyrok.

dowód: - wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Fabrycznej sygn. akt XIII K 1120/07 z uzasadnieniem, k. 1194-1203,

- wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn.. akt IV Ka 89/09, akta XIII K 1120/07, k. 504 akt Sadu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej, sygn. akt XIII K 1120/07

Sprawca wypadku ubezpieczony był z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego w pozwanym Towarzystwie (...) S.A. w W..

okoliczność bezsporna

Pod dolną bielizną poszkodowanego w wypadku powoda znaleziono środki odurzające w postaci 2,79g (...) oraz substancję psychotropową w postaci 2,42g (...). Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2012 roku w sprawie sygn. akt 1 Ds. 805/12/ś Prokurator Rejonowy dla Wrocławia Psie Pole umorzył śledztwo prowadzone przeciwko powodowi podejrzanemu o to, że posiadał znaczną ilość środków odurzających i substancji psychotropowej, ze względu na istnienie okoliczności wyłączającej ściganie podejrzanego. Wskazano, iż P. I. pozostaje w stanie wegetatywnym bez szansy nawiązania z nim kontaktu słowno – logicznego. Przewidywania co do poprawy jego stanu zdrowia są nikłe, a tym bardziej do przeprowadzenia z jego udziałem czynności procesowych. Z uwagi na charakter i ciężkość odniesionych przez P. I. obrażeń nie jest i nie będzie on zdolny do poniesienia odpowiedzialności karnej.

dowód: - notatka służbowa i notatka urzędowa w sprawie 1 Ds. 805/12, k 1981-1982 akt

- postanowienie z dnia 4 kwietnia 2012 r. Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia Psie Pole w sprawie 1 Ds. 805/12/ś, k. 1988, 1989

- protokół użycia testera narkotykowego, w sprawie 1 Ds. 805/12/ś, k- 1985-1986

Nieprzytomnego powoda z miejsca wypadku przetransportowano karetką pogotowia ratunkowego do Wojewódzkiego Szpitala (...) we W.. Stan powoda określono jako bardzo ciężki. Powód był nieprzytomny z niewydolnością oddechową. Z nosa, ucha prawego i jamy ustnej wyciekała treść krwista. Stwierdzono liczne zasinienia skóry całego ciała, stłuczenie głowy, rany cięte na czole i łuku brwiowym lewym oraz krwiak okularowy po stronie lewej, ranę języka z krwiakiem podjęzykowym w dnie jamy ustnej. W wyniku badań radiologicznych u powoda stwierdzono liczne ogniska konsolidacji tkanki płucnej w płucu prawym, liczne ogniska wynaczynionej krwi w lewej półkuli mózgowej i obniżenie gęstości tkanki mózgowej wokół tych ognisk, zaciśnięcie lewej komorowej bocznej i dyskretnie przemieszczenie struktur środkowych mózgu na stronę prawą, złamanie podstawy czaszki w obrębie lewego dołu środkowego i dołu tylnego po stronie prawej, złamanie łuski lewej kości skroniowej oraz podejrzenie rozejścia się szwu węglowego po stronie lewej. Ostatecznie rozpoznano u powoda uraz głowy, ostrą niewydolność oddechową, złamanie podstawy czaszki, złamanie łuski lewej kości skroniowej, podejrzenie rozejścia się szwu węglowego po stronie lewej, uraz klatki piersiowej, stłuczenie płuca prawego, złamanie żuchwy po stronie prawej, stłuczenie okolicy biodra lewego i stawu kolanowego lewego oraz ranę tłuczoną języka. Powód został zaintubowany, a rany skóry zaopatrzone chirurgicznie. W dniu 19 października 2005 roku powoda przekazano celem dalszego leczenia na Oddział (...) Szpitala im. (...) we W.. W dniu 20 października 2005 roku wykonano u powoda tracheostomię. W nocy z dnia 20 października 2005 roku na dzień 21 października 2005 roku stan zdrowia powoda uległ pogorszeniu. Stwierdzono ukrwotoczenie ognisk stłuczenia lewej półkuli mózgu. Powód został zakwalifikowany do pilnego leczenia operacyjnego neurochirurgicznego na Oddziale (...) Szpitala (...) we W., gdzie wykonano kraniotomię odbarczającą kostno – twardówkową czołowo – skroniowo – ciemieniową po stronie lewej sposobem B.i usunięto

ogniska stłuczenia płata skroniowego i ciemieniowego lewego. Po zabiegu powód nadal leczony był na Oddziale (...)Szpitala im. (...)we W.. W dniu 25 października 2005 roku stwierdzono u powoda rozległą hipotensyjną strefę o charakterze ewolucji obszarów stłuczenia i zmian niedokrwiennych w zakresie lewej półkuli mózgu, mniejszą strefę o charakterze ewolucji stłuczenia w warstwach podstawnych prawego płata czołowego – przyśrodkowo oraz w prawej okolicy potylicznej i ciemieniowej. W obrębach wskazanych obszarów stwierdzono ewolucję ognisk krwotocznych. Lewa komora boczna uległa większemu uciskowi. Bruzdy lewej półkuli mózgu uległy zwięźeniu. Struktury środkowe śladowo przemieszczone w prawo. W dniu 28 października 2005 roku uzyskano chwilowy oddech własny powoda. Dnia 10 listopada 2005 roku powód odzyskał przytomność oraz wydolność oddechową. Tego samego dnia powoda przekazano do Katedry i Kliniki (...)we W. celem leczenia operacyjnego złamania trzonu żuchwy po stronie prawej. U powoda wykonano zabieg osteosyntezy płytkowej odłamów złamania trzonu żuchwy po stronie prawej. Po zabiegu powód nadal leczony był na Oddziale (...)Szpitala im. (...)we W.. W dniu 15 listopada 2005 roku stwierdzono u powoda rozległą strefę obniżenia gęstości tkanek mózgu w lewej okolicy skroniowo – potylicznej oraz mniejsze ogniska w lokalizacji jąder podstawy i lokalizacji pnia mózgu, a także poszerzenie przestrzeni płynowej o charakterze wodniaka nad lewym płatem czołowym i międzypółkulowo. Komory boczne i komora IV uległy poszerzeniu, a układ komorowy nadnamiotowy był przesunięty w prawo o 0,3 cm. Powód nadal nieprzytomny, reakcja na bodźce zewnętrzne grymasem twarzy. W dniu 23 listopada 2005 roku celem dalszego leczenia powoda przetransportowano na Oddział (...)Szpitala (...)we W.. Powód był nieprzytomny, ale wydolny oddechowo. Dnia 30 listopada 2005 roku powód przeniesiony został na Oddział (...)Szpitala (...)we W.. W dniu 1 grudnia 2005 roku powoda przekazano celem dalszego leczenia na Oddział (...)Szpitala (...)we W.. Powód przekazany został w stanie wegetatywnym. Oddychał samodzielnie za pomocą rurki tracheostomijnej. Stwierdzono okresowe pływanie gałek ocznych bez fiksacji na badającym oraz kurczową tetraplegię. Powód karmiony był enteralnie dietą przemysłową. Od dnia 5 stycznia 2006 roku powód rehabilitowany był w Klinice (...)im. dr A. J. Akademii Medycznej w B.. Powoda przystosowano do wózka inwalidzkiego specjalnego stabilizującego głowę i plecy oraz spionizowano. Uzyskano normalizację napięcia mięśniowego. W dniu 17 lutego 2006 roku powoda wypisano do domu.

W okresie od dnia 21 marca 2006 roku do dnia 10 kwietnia 2006 roku powód hospitalizowany był w Klinice (...)we W. z powodu stanu padaczkowego oraz zapalenia płuc. W trakcie przeprowadzonych badań stwierdzono u powoda rozległe, zlewające się strefy wyraźnie obniżonej gęstości w lewej półkuli mózgu, niewielką strefę hipotensyjną u podstawy płata czołowego, poszerzenie układu komorowego nadnamiotowego na tle wtórnego zaniku podkorowego. Nie zaobserwowano krwawienia wewnątrzczaszkowego. W okresie od dnia 16 kwietnia 2006 roku do dnia 9 maja 2006 roku powód przebywał na Oddziale (...)Szpitala (...)we W., a od dnia 30 marca 2007 roku do dnia 20 kwietnia 2007 roku na Oddziale (...)Szpitala (...)we W.. Powodem obu hospitalizacji było wystąpienie zapalenia płuc.

W dniu 4 maja 2012 roku w Klinice (...) – R. we W. wykonano u powoda zabieg sanacji jamy ustnej w znieczuleniu ogólnym, polegającym na usunięciu wszystkich zębów z uwagi na zaawansowaną próchnicę.

dowód: - dokumentacja medyczna powoda, k. 73-109, 114-341, 343-348, 351-382, 385-423, 606-620, 775, 777-780, 785-796, 817-821, 1017, 1018, 1020, 1021, 1023, 1024, 1026, 1027, 1035-1039, 1043-1046, 1052-1068, 1079-1083, 1171-1175, 1179, 1242, 1250-1258, 1260, 1262, 1263, 1429-1441, 1508, 1509, 1770, 1773, 1775, 1776, 1779-1785, 1806-1811, 1850-1917, 1921, 1922, 1930, 1938-1959,

- przesłuchanie opiekuna prawnego powoda R. I., k. 720 – 726, k. 1091-1092, k- 1244-1246, k- 1801-1804, k 2068

Do czerwca 2007 roku powód karmiony był za pomocą sondy żołądkowej.

Powód pozostaje w stanie wegetatywnym z niedowładem spastycznym czterokończynowym. Jest przytomny, oddycha samodzielnie, pozostaje w łóżku, z wózka inwalidzkiego korzysta przy pomocy ojca, nie nawiązuje kontaktu z otoczeniem, nie spełnia prostych poleceń, reaguje jedynie na silne bodźce bólowe grymasami twarzy, nie kontroluje potrzeb fizjologicznych, jest stale cewnikowany. Początkowo powód mógł przyjmować tylko zmiksowane pokarmy. Powód ma niedowładną i spastyczną prawą połowę ciała z niepełnym przykurczem w łokciu prawym i kolanie prawym. Kończyny lewe nie wykazują spastyczności i wykonują prawidłowe i spontaniczne ruchy czynne. W wyniku wypadku

u powoda występuje padaczka pourazowa. Ataki epilepsji występują średnio co 2- 3 tygodnie. Powód wymaga stałej i całodobowej opieki oraz pomocy we wszystkich czynnościach dnia codziennego ze strony osób trzecich, a także stałej, ciągłej, kompleksowej rehabilitacji, do której wymagany jest specjalistyczny sprzęt. Powód stale wymaga specjalnej diety wysokokalorycznej i wysokobiałkowej. Powód wymaga dodatkowego sprzętu w postaci pieluchomajtek i cewników. Powód narażony jest na występowanie odleżyn oraz częste infekcje płuc oraz dróg moczowych. Wskazane jest stosowanie łóżka z elektryczną regulacją materaca przeciwoleżynowego, latem wentylatora, utrzymywanie stałej temperatury w pomieszczeniu, w którym przebywa powód i z uwagi na stałe czuwanie przy chorym powodzie konieczne jest oświetlenie sufitowe. Powód wymaga codziennej rehabilitacji przez specjalistę z zakresu rehabilitacji i przez ojca, który ma pełne rozeznanie w sposobie prowadzenia rehabilitacji. Celem przedłużenia wegetacji powoda konieczne jest sprawowanie całodobowej opieki, pionizowanie i symulacja ruchów biernych. Opiekę nad powodem wykonuje ojciec.

Rokowania co do stanu zdrowia powoda na przyszłość są złe. Ze względu na utrwalone zmiany w zakresie centralnego układu nerwowego nie jest możliwe całkowite wyleczenie powoda oraz jego powrót do stanu sprzed wypadku. Wykluczone jest usamodzielnienie się powoda.

Stały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 100 %. Według skali B. stosowanej do oceny samodzielności pacjentów, przy uzyskaniu 5-10 punktów, powód jest w stanie ciężkim.

dowód: - opinia biegłego sądowego J. C., k. 1356 – 1364, 1408

- opinia biegłego sądowego K. C., k. 1366 – 1370,

- przesłuchanie opiekuna prawnego powoda R. I., k. 720 – 726, k. 1091-1092, k- 1244-1246, k- 1801-1804, k 2068

Zapięcie przez powoda pasów bezpieczeństwa zapobiegłoby wypadnięciu z samochodu a tym samym mogło ograniczyć ilość urazów powstałych w jego wyniku. Powód doznał obrażeń ciała w czasie niekontrolowanego przemieszczania się we wnętrzu samochodu najpierw uderzającego kilkakrotnie w skarpy rowu przy jednoczesnym obrocie pojazdu wokół osi pionowej oraz przy zmieniającym się usytuowaniu osi podłużnej i jednoczesnym przewracaniu się pojazdu. Obrażeń doznawał również w zakresie niekontrolowanego przemieszczania się we wnętrzu kabiny w chwili opadania samochodu na jezdnię, uderzenia w nawierzchnię i obracania się pojazdu, nadto w chwili przemieszczania się ciała przez otwór drzwi i upadku na drogę. Najistotniejszych obrażeń czaszkowo- mózgowych powód mógł doznawać już w początkowej fazie wypadku, w czasie przemieszczania się w samochodzie do boku i przodu. Obrażenia te mogły być pogłębione w następnych fazach. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że głębokie otarcia naskórka powstały w chwili przemieszczania się ciała przez otwór pojazdu i w wyniku kontaktu z nawierzchnią jezdni. Nie można w sposób jednoznaczny określić, czy skutki wypadku byłyby inne, gdyby powód miał zapięty pas bezpieczeństwa. Nie można wykluczyć, że podobne obrażenia, których doznał powód, powstałyby również gdyby miał on zapięty pas bezpieczeństwa. Zapięty pas bezpieczeństwa nie chroni głowy i kończyn przed uderzeniem w elementy samochodu. Nie można wykluczyć, że zapięcie pasów bezpieczeństwa mogłoby spowodować też powstanie innych obrażeń ciała. W wyniku uderzenia tułowia o zablokowany pas bezpieczeństwa mogą powstawać obrażenia narządów klatki piersiowej (złamania żeber, stłuczenia serca i płuc) oraz jamy brzusznej (pęknięcia wątroby, pęknięcia śledziony). Nagły ruch głowy do przodu i na boki (przy przemieszczaniu się samochodu i przy uderzeniach o podłoże różnymi częściami nadwozia i podwozia) może powodować uraz kręgosłupa z uszkodzeniem rdzenia kręgowego. W obrębie swobodnie przemieszczających się kończyn, mogą powstawać różne obrażenia.

dowód: - opinia T. I. (2) i J. M. (1) k. 1569 – 1585, k. 1623 – 1625, k. 2001 – 2005

W związku z przebytych wypadkiem powód ponosił koszty leczenia, na które składały się koszty leków, koszty sprzętów medycznych w postaci urządzeń przeznaczonych do rehabilitacji (ławeczka, rowerek z napędem elektrycznym, ortezy), lamp, wózka inwalidzkiego, materaca przeciwoleżynowego, specjalnego łóżka rehabilitacyjnego, koszty prywatnych wizyt lekarskich, koszty maści i kremów zapobiegających powstaniu odleżyn, koszty środków sanitarnych (plastry, strzykawki), koszty środków odkażających, koszty środków higienicznych (pieluchomajtki, cewniki, worki na mocz)

oraz koszty rehabilitacji. Wobec znacznego spadku wagi i obniżeniu odporności powoda zasadnymi okazały się również wydatki poniesione na zakup preparatów wzmacniających. Niektóre koszty były częściowo refundowane przez NFZ oraz MOPS (niektóre leki, wózki inwalidzkie, łóżka, pionizatory, pieluchomajtki, cewniki, worki na mocz). Część kosztów rehabilitacji opłacana była z pieniędzy przekazywanych przez Fundację św. K..

Ponadto powód ponosi zwiększone wydatki na żywność związane z koniecznością stosowania odpowiedniej diety oraz wydatki na pościel i bieliznę związane z jej uszkodzeniami spowodowanymi niekontrolowaniem przez powoda funkcji fizjologicznych i niekontrolowanymi spontanicznymi ruchami władnych kończyn.

W grudniu 2005 r. zostały poniesione koszty zakupu wyżej określonych leków, środków i przedmiotów na kwotę 294,40 zł, w styczniu 2006 r.- 133,77 zł, w lutym 2006 r. – 105,16 zł, w marcu 2006 r.- 408,84 zł, w kwietniu 2006 r. – 251,48 zł, w maju 2006 r., - 633,43 zł, w czerwcu 2006 r.- 381,70 zł, w lipcu 2006 r.- 218,97 zł, w sierpniu 2006 r- 411,53 zł, we wrześniu 2006 r.- 98,95 zł, w październiku 2006 r. – 263,79 zł, w listopadzie 2006 r. – 296,72 zł, w grudniu 2006 r. – 389,92 zł i w styczniu 2007 r. – 96,46 zł. Łącznie w okresie od grudnia 2005 r. do stycznia 2007 r. zostały poniesione koszty leczenia w kwocie 3985,12 zł.

dowód: - faktura VAT nr (...), k- 427-428,

- faktura VAT nr (...), k- 430-480

- dowód zapłaty k- 481

- faktury VAT nr (...), k- 482-509

- faktury VAT nr (...) k- 511-524

W lutym 2007 r. poniesione zostały wydatki na leki, zabiegi i przedmioty wymienione wyżej w kwocie 251,76 zł, w marcu 2007 r.. w kwocie 661,97 zł, w kwietniu 2007 r. w kwocie 222,45 zł, w maju 2007 r. w kwocie 616,97 zł i w czerwcu 2007 r. w kwocie 83,73 zł, łącznie 1836,88 zł, na pościel i ręczniki w kwocie 854,97 zł, na przejazdy w kwocie 52 zł, łącznie od lutego 2007 r. do czerwca 2007 r. w kwocie 2743,85 zł.

dowód: - faktury VAT – (...), (...), nr (...), nr (...)(...)(...) nr (...), nr (...), nr (...)(...)- (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k- 525-546

- rachunki nr (...) k- 547-549

Zakup specjalistycznego wózka inwalidzkiego, pionizatora, materaca przeciwoleżynowego i łóżka rehabilitacyjnego w części były sfinansowane przez NFZ, wózek inwalidzki – 1800 zł, pionizator – 3000 zł, materac przeciwoleżynowy – 500 zł. W pozostałym zakresie kosztami zakupu został obciążony powód.

dowód: faktury VAT nr (...), k- 550-553

Wydatki poniesione przez powoda zostały częściowo zrefundowane przez (...), nie zrefundowano kwoty 1942,32 zł.

okoliczność bezsporna

Ojciec powoda wykonuje całodobową opiekę i uzupełniającą rehabilitację. Wynagrodzenie za wykonywanie usług opieki w zakresie sprawowania całodobowej opieki i pielęgnacji wykonywanej w mieszkaniu podopiecznego, gotowanie i podawanie posiłków, pomoc w porannej i wieczornej toalecie, dbanie o porządek i czystość w mieszkaniu, zakupy, oferowane przez firmę wykonującą usługi opiekuńcze wynosi 1800 zł miesięcznie, z tym, że podopieczny zapewnia osobie wykonującej opiekę zamieszkanie i pełne utrzymanie. Ojciec powoda podaje leki, karmi, myje, przebiera powoda, podaje diazepam w czasie ataków padaczki, transportuje powoda do jednostek służby zdrowia, wykonuje zabiegi usprawniające powoda.

dowód: wzór umowy o usługi opiekuńcze k- 1722-1723

- rejestr posiłków, zabiegów, leczenia, ataków padaczki k- 823-844, 885-1016, 1043, 1429-1433, 1806-1811

W związku z koniecznością ciągłego korzystania z pieluchomajtek, cewników zewnętrznych i worków do zbiórki moczu, powód otrzymuje zlecenia na zaopatrzenie w w/w środki pomocnicze za częściową odpłatnością z NFZ w ilościach – 60 pieluchomajtek miesięcznie, 6 worków do zbiórki moczu, 30 cewników zewnętrznych. W 2009 r w lipcu za trzymiesięczne zaopatrzenie powód zapłacił za cewniki zewnętrzne 161,10 zł, za pieluchomajtki 166,50 zł, za worki do zbiórki moczu 42,06 zł, we wrześniu odpowiednio – 161,10 zł, 189 zł i 104,04 zł.

dowód: - zlecenia k- 1786- 1788

- faktury VAT nr (...), k- 1442-1447.

W 2011 r. zostały poniesione koszty zakupu cewników zewnętrznych – w styczniu – 164,70 zł, w lutym 164,70 zł, w lipcu – 164,70 zł, w październiku – 164,70 zł; pieluchomajtek – w styczniu – 270 zł, w kwietniu – 261 zł, w lipcu – 279 zł i w październiku 279 zł; worków do zbierania moczu – w styczniu – 105,84 zł, w kwietniu 105,84 zł, w lipcu 105,84 zł, w październiku 105,84 zł.

dowód: faktury VAT nr (...) k- 1683- 1694

Powód występował od 2009 r. o refundację w/w wydatków przez MOPS w kolejnych latach. Otrzymał informację, że brak refundacji jest spowodowany brakiem środków finansowych, a faktury zostaną rozliczone w momencie otrzymania dodatkowych środków z (...). W sierpniu 2011 r. powód otrzymał dofinansowanie z (...) do faktur nr (...)w wysokości 1072,08 zł.

dowód: pismo z MOPS we W. k- 1717-1721, 1768

Powód otrzymał w 2012 r. zlecenie na materac przeciwoleżynowy, wózek inwalidzki i pionizator z refundacją na wózek inwalidzki i pionizator. Z faktur PRO FORMA wystawionych w dniu 2 marca 2012 r. wynika, że łóżko rehabilitacyjne kosztuje 3000 zł, wózek inwalidzki 4500 zł, z tym, że 1800 zł płatne z NFZ, a 2700 zł z MOPS, pionizator 7500 zł, z tym, że 3000 zł płatne z NFZ, a 4500 zł z MOPS.

dowód: - zlecenie na sprzęt rehabilitacyjny – k- 1770, 1773

- faktury PRO FORMA nr (...), nr (...), nr (...), k- 1771-1772, 1774,

Wydatki na leki, wizyty, środki sanitarne, pielęgnacyjne i wzmacniające, drobny sprzęt rehabilitacyjny w II półroczu 2007 r. wyniósł 1774,15 zł, w 2008 r. – 1263,55 zł, a w 2009 r. – bez pieluchomajtek, cewników zewnętrznych i worków do zbierania moczu , ponoszonych od II półrocza 2009r , 1269,77 zł, w 2010 r. bez pieluchomajtek, cewników zewnętrznych i worków do zbierania moczu- kwotę 821,87 zł, w 2011 r. bez pieluchomajtek, cewników zewnętrznych i worków do zbierania moczu- kwotę 549,05 zł.

dowód: faktury VAT z 1 grudnia 2007 r., nr (...), nr (...), nr (...), nr (...)k- 845-849, nr (...)(...)- (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k- 853-869, nr (...)k- 872,

nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k- 877-882,

nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k- 812-814, nr (...)- (...), nr (...), nr (...), k- 1176-1178,

nr (...), nr (...), nr (...)k- 1180-1181, nr (...), nr (...), k- 1183-1184,

nr (...) k- 1191,

nr (...) - (...), nr (...)k- 1236, nr (...)k- 1463,

nr (...),k- 1466,

nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...)k- 1468-1472,

nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k-1474-1479,

nr (...)(...)(...) , nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...) k- 1482-1488,

nr (...), nr (...), nr (...), k- 1505-1507, nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k-1695-1706,

nr (...), nr (...), nr (...) – k 1709-1711

- rachunki nr (...), k- 1473, nr Kp (...)k- 1480, Kp (...)k- 1481, Kp nr (...)k- 1509, z dnia 2 lutego 2011, 14 kwietnia 2011 r., 30 maja 2011 r., 27 października 2010, nr (...), nr (...)k- 1677-1682.

Początkowo powód korzystał z refundowanych bezpłatnych zabiegów rehabilitacyjnych przeprowadzanych w warunkach domowych, 3 razy w tygodniu, przez terapeutów z Ośrodka (...) sp. z o.o. we W.. Po wyczerpaniu limitu zabiegów, finansowane one były od czerwca 2007 r., przez powoda. Koszty rehabilitacji były również finansowane przez Fundację (...). K.. Za miesiące czerwiec i lipiec 2007 r. wydatki na zabiegi rehabilitacyjne wyniosły miesięcznie po 650 zł, w sierpniu 2007 r.- 700 zł, a we wrześniu 2007 r.-600 zł miesięcznie. Od października 2007 r. do kwietnia 2009 r. miesięczny koszt zabiegów rehabilitacyjnych wynosił 896 zł, a w maju 2010 – 1120 zł miesięcznie. Rehabilitację prowadził również ojciec powoda.

dowód: kart badań i karty zabiegów k- 606-616, 1017-1018, 1020-1021, 1023-1024, 1026-1027, 1252, 1780-1783

- faktury VAT nr (...), k- 822, nr (...), k- 1019, nr (...), k- 1022; nr (...)k-1025, nr (...)k 1028, nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k- 1069-1073, nr (...), nr (...), nr (...), (...), nr (...)k-1186-1190, nr (...)k- 1232, nr (...), nr (...)k- 1240-1241, nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k- 449-1457, nr (...) k- 1504 ,

- skierowanie k- 1008, 1251

- pisma z dnia 11 lipca 2007 r. i 21 stycznia 2008 r., k- 1075-1076

- pismo z dnia 18 lipca 2007 r. k- 1077

Zostały poniesione dodatkowo koszty pobytu ojca powoda w B. w trakcie rehabilitacji w Klinice (...) im. dr A. J. Akademii Medycznej w B. podczas, której obecność opiekuna prawnego powoda była niezbędna. Ojciec powoda początkowo mieszkał w hotelu, a następnie w celu obniżenia kosztów wynajmował mieszkanie od jednej z pracujących w szpitalu pielęgniarek. Za wynajem ojciec powoda uścił kwotę 500 zł. Łącznie wydatki związane z pobytem w placówce rehabilitacyjnej w B. wyniosły 1120 zł, z czego strona pozwana wypłaciła 124 zł.

dowód: przesłuchanie opiekuna prawnego powoda, k. 720 – 726, 1091, 1092, 1244 – 1246, 1801 – 1804, 2068

Postanowieniem z dnia 29 maja 2006 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie sygn. akt I Ns 23/06 ubezwłasnowolnił całkowicie powoda. Powód poniósł koszty postępowania w kwocie 409,16 zł, z czego strona pozwana zwróciła kwotę 80 zł.

okoliczność bezsporna

W związku z koniecznością udokumentowania w postępowaniu likwidacyjnym procesu leczenia zaszła konieczność kserowania dokumentacji medycznej wysyłania listów poleconych. Łączne koszty wyniosły 360,14 zł (koszty kserowania – 338,84 zł i koszty wysyłki – 21,30 zł).

dowód: faktury VAT – nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), k- 560-567

Decyzją z dnia 30 marca 2006 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał powodowi od dnia 1 lutego 2006 roku rentę socjalną z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w wysokości 501,87 zł brutto, 445,96 zł netto. Od dnia 1 marca 2008 roku renta socjalna wynosiła 534,48 zł brutto, 475,38 zł netto, od dnia 1 marca 2009 roku wynosiła 567,08 zł brutto, 504,04 zł netto, od dnia 1 marca 2010 roku 593,28 zł brutto, 525,88 zł netto, od dnia 1 marca 2011 roku 611,67 zł brutto, 540,62 zł netto, a od dnia 1 marca 2012 roku 682,67 zł brutto, 597,23 zł netto.

dowód: decyzja z dnia 30 marca 2006 r., k-10, decyzja z dnia 5 marca 2009 r, k- 18, decyzja z dnia 11 marca 2009 r. k-30, decyzja z dnia 18 września 2009 r. k- 38, decyzja z dnia 4 marca 2010 r., k- 42, decyzja z dnia 4 marca 2011 r. – k-44, decyzja z dnia 6 marca 2012 r. k. 58 akt ZUS we W., nr (...)

Powodowi przyznano zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł.

dowód: uzupełniające przesłuchanie opiekuna prawnego powoda, k. 1091, 1092, 1244 – 1246,

W dniu 1 kwietnia 2008 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we W. uznał powoda za niepełnosprawnego w stopniu znacznym wskazując, iż wymaga on stałej opieki i pomocy innych osób.

dowód: orzeczenie z dnia 1 kwietnia 2008 r., k. 816

Dnia 31 sierpnia 2004 roku powód uzyskał tytuł zawodowy technik mechanik o specjalności urządzenia chłodnicze. Powód ukończył trwający w okresie od dnia 30 listopada 2004 roku do dnia 2 grudnia 2004 roku organizowany przez (...)Zakład (...)Oddział I we W.kurs „(...)”. Powód w dniu 1 lutego 2005 roku rozpoczął naukę w Prywatnym Policealnym Studium (...)we W.. Nauka trwać miała 2 lata i powód uzyskać miał zawód technik administracji.

Po ukończeniu nauki w Studium powód miał wspólnie z ojcem prowadzić działalność gospodarczą.

dowód: dyplom uzyskania tytułu zawodowego, k. 425,

- indeks powoda, k. 426,

- zaświadczenie o ukończeniu kursu, k. 1041, 1042,

- przesłuchanie opiekuna prawnego powoda, k. 720 – 726, 1091, 1092

W dniu 16 września 2005 r. powód zawarł umowę o pracę z (...) na czas sezonu w 2005/2006 w pełnym wymiarze ośmiu godzin dziennie, w charakterze robotnika pakowni za wynagrodzeniem 2000 zł brutto, którą winien podjąć w dniu 19 września 2005 r. W trakcie nauki powód nie podjął żadnego stałego zatrudnienia i nie miał zamiaru podjąć do ukończenia nauki w Studium. Wykonywał jedynie prace dorywcze sezonowe w okresach wolnych od nauki. Ojciec powoda we wniosku o rentę socjalną oświadczył, że powód do wypadku nie pracował. Do chwili wypadku powód był osobą zdrową i aktywną. Często uprawiał sport. Pozostawał w dwuletnim związku ze swoją dziewczyną A.. Po zakończeniu nauki powód planował wstąpić w związek małżeński.

dowód: wniosek o rentę k- 5 akt ZUS we W. nr (...)

- przesłuchanie opiekuna prawnego powoda, k. 720 – 726, 1091-1092

Pismem z dnia 25 października 2006 roku pełnomocnik powoda zgłosił stronie pozwanej szkodę domagając się jednocześnie zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 700 000 zł, uiszczenia zaliczki na poczet kosztów leczenia w kwocie 7

000 zł oraz zwrotu kosztów wypłaconego mu przez powoda honorarium w wysokości 3 600 zł. Roszczenie ponowione zostało w treści pisma z dnia 16 listopada 2006 roku oraz pisma z początku 2007 roku mylnie datowanego na dzień 25 października 2006 roku i wysłanego dnia 2 lutego 2007 roku. Pismami z dnia 10 listopada 2006 roku oraz z dnia 1 grudnia 2006 roku strona pozwana zawiadomiła o wszczęciu procedury ustalania odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 18 października 2005 roku. Decyzją z dnia 16 lutego 2007 roku przyznano powodowi zaliczkę na poczet zadośćuczynienia z tytułu doznanych obrażeń ciała w wysokości 40 000 zł. Pismem z dnia 15 lutego 2007 roku pełnomocnik powoda przedstawił zestawienie kosztów leczenia powoda oraz zaktualizował wysokość i składniki roszczenia. Powód domagał się wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 700 000 zł w tym bezspornego zadośćuczynienia w kwocie 100 000 zł, kosztów leczenia w kwocie 4 010,47 zł, kosztów pobytu w B. ojca powoda oraz kosztów dojazdów w kwocie 1 655,11 zł, kosztów dodatkowego odżywiania w B. w kwocie 438,32 zł, kosztów sprawowania opieki w kwocie 18 000 zł, kosztów postępowania o ubezwłasnowolnienie w kwocie 409,16 zł, renty tymczasowej począwszy od lutego 2007 roku w kwocie 3 250 zł miesięcznie, zaliczki na poczet zakupu łóżka w kwocie 4 000 zł oraz zwrotu kosztów wypłaconego mu przez powoda honorarium w wysokości 3 600 zł. Pismem z dnia 5 marca 2007 roku strona pozwana poinformowała, iż roszczenia zgłoszone w piśmie z dnia 15 lutego 2007 roku poddane zostały analizie. Pismami z dnia 15 marca 2007 roku pełnomocnik powoda ponowił żądanie zawarte w treści pisma z dnia 15 lutego 2007 roku uwzględniając przyznaną na poczet zadośćuczynienia kwotę 40 000 zł. Roszczenie zwrotu kosztów leczenia powiększone zostało o kwotę 266,76 zł. Decyzją z dnia 28 czerwca 2007 roku strona pozwana przyznała powodowi zadośćuczynienie w kwocie 300 000 zł, zwrot kosztów leczenia w kwocie 4 623,81 zł, zwrot kosztów pobytu ojca powoda w hotelach w B. w kwocie 620 zł, zwrot ponoszonych przez ojca powoda kosztów przejazdów w kwocie 522,31 zł, koszty opieki w wysokości 1 554 zł oraz zwrot kosztów ubezwłasnowolnienia w kwocie 400 zł. Strona pozwana uznała, iż w wyniku niezapięcia pasów bezpieczeństwa powód przyczynił się w 80% do powstałej szkody i o taki odsetek obniżyła przyznane odszkodowanie. Łącznie uwzględniając w/w przyczynienie się powoda i wypłacone wcześniej zadośćuczynienie w kwocie 40 000 zł wypłacono powodowi kwotę 21 544,02 zł, na którą złożyło się zadośćuczynienie w kwocie 20000 zł, zwrot kosztów leczenia w kwocie 924,76 zł, zwrot kosztów pobytu ojca powoda w hotelach w B. w kwocie 124 zł, zwrot ponoszonych przez ojca powoda kosztów przejazdów w kwocie 104,46 zł, koszty opieki w wysokości 310,80 zł oraz zwrot kosztów ubezwłasnowolnienia w kwocie 80 zł. Strona pozwana odmówiła refundacji diety oraz kosztów pełnomocnika.

dowód: pismo z dnia 25 października 2006 r., k. 41-43,

pismo z dnia 10 listopada 2006 r., k. 45,

pismo z dnia 16 listopada 2006 r., k. 46,

pismo z dnia 1 grudnia 2006 r., k. 49,

pismo z początku 2007 r. datowane na dzień 25 października 2006 r., k. 50,

pismo z dnia 15 lutego 2007 r., k. 52-57,

decyzja z dnia 16 lutego 2007 r., k. 58, 59,

pismo z dnia 5 marca 2007 r., k. 60,

pisma z dnia 15 marca 2007 r., k. 62-65,

decyzja z dnia 28 czerwca 2007 r., k. 68-72,

przesłuchanie opiekuna prawnego powoda, k. 720 – 726, 1091- 1092

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Świadczenie strony pozwanej, którego spełnienia powód dochodzi w niniejszym postępowaniu, stanowi żądanie naprawienia szkody wyrządzonej przez kierującego pojazdem marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) Ł. W., z którego winy doszło do wypadku drogowego z dnia 18 października 2005 roku. Sprawca wypadku ubezpieczony był z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego w pozwanym Towarzystwie (...).

Na mocy art. 436 § 1 k.c., samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu, chyba że szkoda nastąpiła na skutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Jednocześnie zgodnie z treścią art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Szkoda wyrządzona przez Ł. W., jak również odpowiedzialność strony pozwanej z tego tytułu była w niniejszej sprawie bezsporna.

Zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Krzywda (niemajątkowa szkoda na osobie) polega na ujemnych przeżyciach poszkodowanego, cierpieniach fizycznych (ból i inne dolegliwości) i psychicznych (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). Zadośćuczynienie pieniężne ma zaś na celu złagodzenie tych cierpień i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego.

Pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w art. 445 § 1 k.c. ma charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zgodnie z utrwalonymi w orzecznictwie zasadami obowiązującymi przy ustalaniu zadośćuczynienia pieniężnego, określając wysokość zadośćuczynienia, Sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość skutków czynu niedozwolonego, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego.

Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie podkreśla się, że wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być „odpowiednia” w tym znaczeniu, że powinna być – przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego – utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopień życiowej społeczności (zob. G. Bieniek, [w:] Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia – Zobowiązania. Tom 1, Warszawa 2001, s. 432-433; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001 roku, III CKN 427/00, LEX nr 52766; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 maja 2001 roku, II AKa 81/01, OSA 2001/12/96; por.: M. Nesterowicz, Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 marca 2001 roku, I ACa 124/01, PS 2002/10/130; A. Szpunar, Glosa do wyroku SN z dnia 15 września 1999 roku, III CKN 339/98, OSP 2000/4/66). Nie można także pominąć warunków indywidualnych danej osoby i przynależności do środowiska o pewnej stopień życiowej. W orzecznictwie wskazuje się, że przyznanego zadośćuczynienia nie należy traktować na zasadzie ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem nadmiernego wzbogacenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2000 roku, III CKN 582/98, LEX nr 52776).

Odnosząc zaś przedstawione rozważania prawne do niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że powód doznał w wyniku wypadku z dnia 18 października 2005 roku znacznych cierpień fizycznych. Pozbawionego przytomności i wydolności oddechowej powoda z miejsca wypadku przewieziono do szpitala karetką pogotowia ratunkowego. W wyniku wypadku powód doznał urazu głowy, złamania podstawy czaszki, złamania łuski lewej kości skroniowej, podejrzenia rozejścia się szwu węglowego po stronie lewej, urazu klatki piersiowej, stłuczenia płuca prawego, złamania żuchwy po stronie prawej, stłuczenia okolicy biodra lewego i stawu kolanowego lewego oraz rany tłuczonej języka. Powód ponadto doznał licznych zsinień i obtarć powierzchni całego ciała oraz ran ciętych głowy. Doznane urazy głowy spowodowały uszkodzenie mózgu powoda. W trakcie leczenia bezpośrednio po wypadku powoda poddano zabiegom tracheostomii,

kraniotomii odbarczającej kostno – twardówkowej czołowo – skroniowo – ciemieniowej po stronie lewej sposobem B. oraz osteosyntezy płytkowej odłamów złamania trzonu żuchwy po stronie prawej. Pozwany na krótką chwilę odzyskał wydolność oddechową 10 dnia od wypadku, natomiast całkowitą wydolność oddechową i przytomność 13 dni później. Leczenie powoda prowadzone było w 6 różnych placówkach służby zdrowia i trwało do dnia 5 stycznia 2006 roku.

W wyniku wypadku powód pozostaje w stanie apalicznym z niedowładem kończyn. Przez większość czasu powód przebywa w pozycji leżącej. Korzystanie z wózka inwalidzkiego wymaga pomocy osoby trzeciej. Powód reaguje jedynie na silne bodźce bólowe, nie nawiązuje kontaktu z otoczeniem oraz nie spełnia prostych poleceń. Powód nie kontroluje swoich potrzeb fizjologicznych, stąd konieczne jest jego stałe cewnikowanie. Do czerwca 2007 roku powód przyjmował pokarmy wyłącznie za pomocą sondy żołądkowej. U powoda wystąpiła padaczka pourazowa, której ataki następują średnio co 2-3 tygodnie. Przebywanie w pozycji leżącej przez dłuższy czas zwiększa ryzyko wystąpienia u powoda odleżyn, infekcji dróg oddechowych. Występują przykurcze kończyn. Z powodu zachorowania na zapalenie płuc powód był trzykrotnie hospitalizowany. Ze względu na swój stan zdrowia powód został postanowieniem z dnia 29 maja 2006 roku wydanym przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie rozpoznawanej pod sygnatura akt I Ns 23/06 ubezwłasnowolniony całkowicie.

W maju 2012 roku koniecznym stało się przeprowadzenie u powoda zabiegu sanacji jamy ustnej.

Przed wypadkiem powód był młodą i aktywną osobą. Często uprawiał sport. Powód przed wypadkiem pozostawał w dwuletnim związku i planował po zakończeniu edukacji zawarcie związku małżeńskiego. Zdobyte średnie wykształcenie stwarzało mu realne perspektywy zawodowe. Wykształcenie policealne w innym zawodzie stanowiłoby poszerzenie tych perspektyw. Kontynuował naukę w studium policealnym i planował podjęcie pracy po jej ukończeniu. Zdobyty już zawód pozwoliłby mu prowadzić firmę razem z ojcem.

Jedyną szansą na poprawę stanu zdrowia powoda jest stała, ciągła, kompleksowa i codzienna rehabilitacja. Bezpośrednio po zakończeniu leczenia szpitalnego powód odbywał zabiegi w Klinice (...) im. dr A. J. Akademii Medycznej w B. przez okres 6 tygodni. Następnie rehabilitacja przeprowadzana była w Ośrodku (...) sp. z o.o. we W. oraz w domu powoda. Zabiegi domowe odbywały się 3 razy w tygodniu. W pozostałym zakresie powoda rehabilitował jego ojciec. Poprawa zdrowia nie jest znacząca.

Ze względu na utrwalone zmiany w zakresie centralnego układu nerwowego nie jest możliwe całkowite wyleczenie powoda oraz jego powrót do stanu sprzed wypadku. Powód wymaga stałej i całodobowej opieki oraz pomocy we wszystkich czynnościach dnia codziennego ze strony osób trzecich i nie ma możliwości, aby kiedykolwiek się usamodzielniał.

Dokonując ustaleń w powyższym zakresie Sąd opierał się na dokumentacji lekarskiej, zeznaniach opiekuna prawnego powoda, a w szczególności na opiniach biegłych sądowych J. C. oraz K. C.. Złożone w niniejszej sprawie przez biegłych sądowych opinie są pełne, jasne i wewnętrznie spójne. Sporządzone zostały rzetelnie przez osoby dysponujące fachową wiedzą i doświadczeniem zawodowym, w oparciu o zgromadzoną w sprawie obszerną dokumentację medyczną powoda i po bezpośrednim jego przebadaniu. Biegli sądowi wykorzystali zatem wszystkie dostępne źródła, mogące stanowić podstawę dla sporządzenia opinii. Zważywszy na powyższe, opinie te były dla Sądu szczególnie cennym źródłem dowodowym w sprawie. Na ich podstawie Sąd ustalił, że na skutek wypadku powód doznał uszczerbku na zdrowiu w wysokości 100 %

Tym niemniej żądane przez powoda zadośćuczynienie w kwocie 640 000 zł, które łącznie z wypłaconą już kwotą ma wynosi 700 000 zł, jest w ocenie Sądu nieco wygórowane w odniesieniu do aktualnych średnich zarobków w społeczeństwie i jego przeciętnej stopy życiowej, jak i aktualnym orzecznictwem Sądu Najwyższego i sądów powszechnych i nie mieści się w zakresie zadośćuczynienia odpowiedniego w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. Sąd uznał, że odpowiednie zadośćuczynienie stanowi kwota 500 000 zł. Zadośćuczynienie w tej wysokości da powodowi zarówno satysfakcję moralną, jak również finansową, rekompensując – na ile to możliwe – doznane cierpienia. Nadto w świetle powyższych okoliczności stanowi ono realną wartość ekonomiczną dla powoda. Sąd ocenił, że uznana w postępowaniu likwidacyjnym przez stronę pozwaną kwota 300 000 zł (bez przyczynienia) jest kwotą zbyt niską. Tragiczne dla

powoda następstwa urazu, skomplikowane i uciążliwe leczenie, przekreślenie szans na aktywność życiową, zawodową i stu procentowy uszczerbek na zdrowiu, zależność jego bytu od osób trzecich- uzasadnia określenie wysokości zadośćuczynienia w wysokości 500 000 zł.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Żądane odszkodowawcze w zakresie poniesionych kosztów wynikających z uszkodzenia ciała bądź wywołania rozstroju zdrowia winne dotyczyć wyłącznie kosztów koniecznych i celowych. Przy czym celowość ponoszenia wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu i jego niepogarszania, (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 roku sygn. akt IV CSK 308/10). W grupie wydatków celowych i koniecznych, pozostających w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia tradycyjnie wymienia się koszty leczenia (pobytu w szpitalu, pomocy pielęgniarskiej, koszty lekarstw), specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych specjalistycznych aparatów i urządzeń (np. kul, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego). Do grupy tej zalicza się również wydatki związane z transportem chorego na zabiegi i do szpitala, koszty związane z odwiedzinami chorego w szpitalu czy wynikające z konieczności specjalnej opieki i pielęgnacji nad chorym, koszty zabiegów rehabilitacyjnych, wreszcie koszty przygotowania do innego zawodu (zob. A Rzetecka – Gil, Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna, LEX/el., 2011).

Na poniesione przez powoda koszty, według żądania pozwu, składały się koszty leczenia w kwocie 8 686,05 zł, koszty opieki za okres listopad 2005 roku – październik 2007 roku w łącznej kwocie 28 800 zł (1 200 zł miesięcznie), koszty pobytu opiekuna prawnego powoda w B. w kwocie 1 120 zł, koszty dojazdów w kwocie 522,13 zł, koszt ubezwłasnowolnienia w kwocie 409,16 zł oraz koszty ogólne w kwocie 359,78 zł. Przy czym koszty leczenia rozdzielone zostały przez powoda na koszty za okres grudzień 2005 roku – styczeń 2007 roku w kwocie 4 010,54 zł, koszty za okres luty 2007 roku – czerwiec 2007 roku w kwocie 3 657,95 zł oraz wydatki na sprzęt medyczny w zakresie nier refundowanym w kwocie 1 942,32 zł.

Żądanie zwrotu kosztów leczenia przez powoda jest co do zasady uzasadnione. Związane z koniecznością leczenia powoda koszty nie dotyczyły wyłącznie zakupu leków, ale rozciągały się na konieczność nabycia środków sanitarnych takich jak plastry czy strzykawki, środków odkażających, środków higienicznych w postaci pieluchomajtek, cewników i worków na mocz, zapobiegających powstawaniu odleżyn maści nawilżających i natłuszczających, innych środków jak sonda bądź ortozy, czy też zakupu specjalistycznego sprzętu (wózek inwalidzki, łóżko rehabilitacyjne, pionizator, materac przeciwdoleżynowy, lampa odkażająca). Ze względu na unieruchomienie powoda koniecznymi okazały się również wydatki na prywatne wizyty lekarskie. W związku z stanem apalitycznym początkowym, spadkiem wagi powoda oraz brakiem odporności i podatnością na zakażenia zasadnym był również zakup preparatów wzmacniających. Konieczność częstej wymiany i prania pościeli powoda skutkowałą postępującą w szybkim tempie jej degradacją, co z kolei uzasadniało zakup większej ilości pościeli i domaganie się przez powoda zwrotu poniesionych z tego tytułu wydatków. Sąd dał wiarę opiekunowi prawnemu R. I., że aktywność władnej ręki powoda przejawia się w szarpaniu odzieży, stanowiącej podkoszulki czy koszulki i ulegają one podarciu, a aktywność władnej nogi, w nieświadomych silnych ruchach powoduje szybsze niszczenie szczególnie prześcieradeł. Wydatki związane z okresową częstszą zmianą tej pościeli czy odzieży stanowią szkodę i mają związek przyczynowy ze skutkami urazu. Taką szkodę stanowią też konieczne koszty przejazdów czy prywatnych wizyt lekarskich w domu powoda w związku z trudnościami z jego przemieszczaniem.

Zasadnymi były w ocenie Sądu wydatki poniesione w okresie od grudnia 2005 roku do stycznia 2007 roku w kwocie 3 985,12 zł, koszty za okres luty 2007 roku – czerwiec 2007 roku w kwocie 2 743,85 zł, w tym 52 zł koszty przejazdu. Zasadny również jest zwrot dopłaty do refundowanego sprzętu medycznego w kwocie 1 942,32 zł.

Biegli stwierdzili także, że powód dla utrzymania rośliny wymaga diety wysokokalorycznej i wysokobiałkowej.

Różnice pomiędzy wysokością żądanej i zasądzonej kwoty dotyczącej szeroko rozumianych kosztów leczenia wynikają głównie z uwzględnienia przez Sąd całkowitej lub częściowej refundacji do np. pieluchomajtek, cewników zewnętrznych i worków do zbierania moczu, leków i sprzętu ortopedycznego (np. faktura VAT nr (...)/(...)(...)-k – 529).

Sąd dokonał ustaleń wydatków w tym okresie głównie na podstawie ich udokumentowania powołanymi w ustaleniach faktycznych rachunkami i fakturami.

Po ustaniu stanu zagrażającego życiu, do utrzymania właściwego stanu higieny, konieczne było używanie zwiększonej ilości środków higienicznych, nie tylko dla utrzymania niezbędnej czystości, ale też innych preparatów (maści, kremy) dla utrzymania właściwego stanu skóry celem zapobiegnięcia odleżynom i jej infekcjom.

Powód ze względu na swój stan zdrowia wymaga całodobowej opieki, dlatego też słusznie domagano się przyznania kosztów sprawowanej przez ojca powoda opieki. Bez znaczenia w niniejszym przypadku pozostawał fakt, iż opieka sprawowana była przez członka rodziny powoda, a nie osobę trzecią. Koszty opieki przyznane zostały jedynie za okres sprawowania wyłącznej opieki nad powodem. Niemożliwym było bowiem przychylenie się do żądania pozwu i przyznania odszkodowania z tego tytułu za okresy przebywania powoda w szpitalach, na których wówczas spoczywał ciężar opieki nad powodem. Opieka ta również w godzinach nocnych (całodobowo) była utrudniona zarówno niekontrolowanymi czynnościami fizjologicznymi, ale również występującymi w tym okresie częściej atakami padaczki, których występowania nie można było przewidzieć. Przedstawiony przez powoda projekt umowy z profesjonalną firmą zajmującą się opieką, ma podobny zakres. O tyle ten zakres jest mniejszy, bo powód przebywa u rodziców i czynności gotowania, sprzątania, zakupów rozkładają się na innych członków rodziny zobowiązanych do pomocy powodowi. Natomiast ojciec powoda wykonywał i wykonuje dalej czynności usprawniające powoda, uzupełniające rehabilitację profesjonalnego rehabilitanta. Biegły uznał, że ojciec powoda, posiada praktyczne umiejętności w tym zakresie. Wynagrodzenie opiekunki z firmy zawiera też koszty firmy i podatek dochodowy, opiekunka od firmy otrzymuje zatem niższą stawkę. Poza tym, nie obciążają powoda koszty pełnego utrzymania ojca i związanych z jego utrzymaniem. Wynagrodzenie z tytułu sprawowanej nad powodem opieki do października 2007 roku wynosiło 21 924 zł, z czego strona pozwana zapłaciła kwotę 310,80 zł.

Stan zdrowia powoda spowodował również konieczność przeprowadzenia postępowania o jego ubezwłasnowolnienie. Koszty sądowe w kwocie 409,16 zł uiszczone zostały w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu pod sygnaturą akt I Ns 23/05 przez powoda. Strona pozwana uznała, w postępowaniu likwidacyjnym zasadność zgłoszonego żądania i wypłaciła powodowi kwotę 80 zł.

Za zasadne uważa się koszty związane z odwiedzinami przebywającego w szpitalu poszkodowanego przez członków jego rodziny. Dlatego też uzasadnionym było żądanie zwrotu kosztów pobytu, w kwocie 1 120 zł, ojca powoda do B., w trakcie rehabilitacji powoda w Klinice (...) im. dr A. J. Akademii Medycznej w B. zwłaszcza, że pobyt ten był niezbędny. Pomimo nieprzedłożenia przez powoda rachunków Sąd dał wiarę twierdzeniom jego ojca, w zakresie wysokości uiszczonej tytułem wynajmu lokalu mieszkalnego kwoty. Naturalnym było bowiem dążenie w zaistniałej sytuacji do ograniczenia ponoszonych kosztów zwłaszcza, że były one niższe niż należności, jakie ojciec powoda uiszczał za pobyt w hotelu. Powód został przewieziony na rehabilitację do B. bezpośrednio po leczeniu w szpitalach w stanie ciężkim. Obecność codzienna ojca, przy powodzie, mimo opieki lekarskiej, pielęgniarskiej i rehabilitacyjnej, była dla powoda pomocna i celowa. Zwróci należy uwagę, że strona pozwana uznała w postępowaniu likwidacyjnym, co do zasady zasadność powyższego żądania, kwestionując tylko jego wysokość.

W postępowaniu likwidacyjnym powód poniósł koszty uzyskania dokumentacji medycznej oraz korespondencji w kwocie 338,84 zł za kserowanie i 21,30 zł – koszty wysłania, w związku z czym, żądanie pozwu w tym zakresie opiewające na kwotę 359,78 zł również zasługiwało na uwzględnienie.

Strona pozwana uznała też, co do zasady i wysokości wydatki poniesione na przejazdy. Korzystanie z odpłatnego transportu w ciężkim stanie powoda było koniecznością. Niekwestionowane koszty wynoszą 522,31 zł, z czego strona pozwana zapłaciła 104,46 zł.

Na mocy art. 444 § 2 k.p.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

W punkcie 4 żądania pozwu powód wniósł o zasądzenie renty skapitalizowanej poczynając od lutego 2007 r. do października 2007 r. w łącznej kwocie 36810 zł licząc miesięcznie po 4090 zł z odsetkami od każdej raty. Na wysokość miesięcznej renty składa się opieka – 1200 zł, 400 zł – koszty zakupu leków i środków higienicznych, 2000 zł koszty rehabilitacji oraz 490 zł utraconego zarobku, stanowiącego różnicę pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem 936 zł miesięcznie, a rentą socjalną w wysokości 445,96 zł miesięcznie.

Zwróci należy uwagę, że powód zgłosił żądanie kosztów opieki w kwocie 1200 zł miesięcznie, w punkcie 2 żądania pozwu, za okres od listopada 2005 r. do października 2007 r. i żądanie powyższe zostało uwzględnione w punkcie II sentencji wyroku przy przyjęciu żądanej przez powoda miesięcznej wysokości kosztów opieki i za okres do 31 października 2007 r. w zakresie pobytu powoda w domu. Żądanie powyższe nie może być zatem uwzględnione w rencie skapitalizowanej żądanej do dnia 31 października 2007 r.

Również zgłoszenie w rencie skapitalizowanej zwrotu kosztów zakupu leków i środków higienicznych zgłosił powód w punkcie 2 żądania pozwu, za okres do końca czerwca 2007 r. i żądanie to zostało rozpatrzone i uwzględnione w przeważającej części.

W skapitalizowanej rencie można zatem rozpatrzyć powyższe żądanie za okres od 1 lipca do 31 października 2007 r. ponieważ w punkcie 3 pozwu zostało zgłoszone żądanie zasądzenia według rozszerzonego żądania, renty po 4800 zł, miesięcznie, w tym 400 zł kosztów leków, sąd zbadał wysokość i celowość wydatków na podstawie przedstawionych przez powoda dowodów z dokumentów, a ocena ta dotyczy całego okresu od 1 lipca 2007 r.

Spostrzeżenia dotyczące celowości wydatków nie tylko leków, ale także pozostałych wydatków mających bezpośredni związek przyczynowy ze skutkiem urazu dotyczą także wydatków za okres od 1 marca 2007 r., stanowiących składnik renty skapitalizowanej i bieżącej.

O ile przewidywalnie można określić wydatków związanych z zakupem pieluchomajtek, cewników zewnętrznych i worków do zbioru moczu, o tyle wydatki związane z zakupem leków, środków pomocniczych (np. strzykawki) sprzętu rehabilitacyjnego czy środków żywnościowych (preparaty wzmacniające i uodparniające, ułatwiające trawienia- zioła, herbaty, owoce, np. rodzynki, żurawina, soki itp.) pielęgnacyjnych czy sprzętu rehabilitacyjnego, można określić na podstawie art. 322 kpc, po rozważeniu wszystkich okoliczności w sprawie.

Badając rodzaj wydatków należy stwierdzić, że w okresie do końca półrocza 2007 r. dominowały leki, środki pielęgnacyjne i higieniczne i zakup pierwszego sprzętu rehabilitacyjnego. Przekrój tych wydatków uzasadniał stan zdrowia powoda. W miarę jego stabilizacji, w trakcie następnych lat, udział leków jest niższy, na rzecz żywnościowych środków wzmacniających i pielęgnacyjnych pozwalających utrzymać powoda w bardzo dobrym stanie higienicznym, jak i dodatkowego sprzętu rehabilitacyjnego. Wysokość tych wydatków w poszczególnych miesiącach nie jest jednakowa. Natomiast dla ustalenia wysokości składnika renty należy przyjąć średnią wydatków. W perspektywie lat generalnie udział tych wydatków się zmniejsza, ale z kolei w pewnym zakresie drożeje udział powoda w finansowaniu stale zużywanych pieluchomajtek, cewników zewnętrznych i zbiorników na mocz. Zwróci należy uwagę, że powód jest mężczyzną wysokim, przy dalszym prowadzeniu aktywnego życia, wprawdzie nie spożywałby środków żywnościowych wzmacniających i uodparniających, ale również musiałby przeznaczyć na swoje wyżywienie środki finansowe.

Sąd nie mógł uwzględnić w wydatkach zakupu butów sportowych, golarek, ostrzy do golarek, mydła toaletowego, basenu rozporowego, pianki do golenia, ręczników, tkaniny ponad 3 metry, pralki, wód toaletowych i po goleniu, kremu kosmetycznego, garnków, profilu aluminiowego, wagi kuchennej (k- 845, 850, 866, 855, 1192, 1234-1235, 1464-1465, 1487, 1707, 1708). Sąd uznał, że wydatki te nie są celowe i byłyby dokonane również, gdyby powód był zdrowy, na potrzeby powoda i domowników. Poza tym, powód nie uzasadniał w żadnym zakresie celowości tych

zakupów. Natomiast Sąd uwzględnił zakup np. nietypowej wagi do ważenia powoda, w sposób opisany przez ojca powoda.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że z tytułu celowych wydatków, uwzględnionych przez Sąd, należy przyjąć ich wysokość w kwocie po 300 zł miesięcznie, poczynając od 1 lipca 2007 r.

Następnym składnikiem żądanej renty są koszty związane z rehabilitacją.

Nakład pracy ojca powoda, uzupełniającego zabiegi prowadzone przez profesjonalnego rehabilitanta zostały uwzględnione w kosztach opieki ojca, wykonywanej przy powodzie. Zgodnie ze zleceniem lekarza zabiegi rehabilitacyjne odbywały się trzy razy w tygodniu. Biegli uznali, że udział profesjonalnego rehabilitanta w takim zakresie jest wystarczający, gdyż ojciec prowadzi rehabilitację w pozostałe dni w prawidłowym zakresie. Prowadzenie codziennej rehabilitacji nie jest tożsame z codziennymi profesjonalnymi usługami. Powód nie udowodnił, aby zakres dotychczasowej rehabilitacji nie był wystarczający.

Początkowo powód korzystał z zabiegów refundowanych. Powód wykazał, że od czerwca 2007 r. ponosi koszty profesjonalnej rehabilitacji.

Sąd uwzględnił w rencie faktyczną wysokość ponoszonych wydatków na zabiegi rehabilitacyjne w okresie od czerwca 2007 r. do września 2007 r., średnio po 650 zł miesięcznie, od października 2007 r. do maja 2009 r. po 896 zł miesięcznie, a od maja 2009 r. po 1120 zł miesięcznie podwyższając stosownie rentę w tych okresach.

Sąd uznał, że zasługuje na uwzględnienie żądanie podwyższenia, jako składnika renty, kosztów opieki ojca do kwoty 1400 zł miesięcznie od 1 listopada 2007 r. Zakres opieki nie ulega zmniejszeniu. Czynność opieki łącznie z rehabilitacją prowadzoną przez ojca, uzasadnia w obecnym stanie zdrowia, gdy nadal opieka ta ma charakter całodobowy, a zakres czynności usprawniających jest szerszy.

Powód przedstawił 3 faktury PRO FORMA. Faktura VAT stanowi dowód księgowy będący podstawą do obliczenia wysokości podatku, wynikającego z zawartej transakcji. Faktura PRO FORMA nie stanowi dowodu księgowego. Stanowi ona jedynie swoistego rodzaju potwierdzenie złożenia oferty. Jej wystawienie nie powoduje żadnych konsekwencji podatkowych. Nie jest ona zatem dowodem zakupu. Faktury te nie zawierają potwierdzenia wydania i odbioru towaru. Z powyższego wynika, że powód nie zrealizował zakupu wymienionych w nich przedmiotów.

Zgodnie z art. 444 § 2 kc jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Powód w dniu 1 lutego 2005 roku rozpoczął naukę w Prywatnym Policealnym Studium (...)we W.. Nauka trwać miała 2 lata i dopiero po jej zakończeniu powód miał rozpocząć pracę zawodową. Wprawdzie w dniu 19 września 2005 roku powód zawarł umowę o pracę z (...) S.A. we W.,jednakże jak wynika z zeznań opiekuna prawnego powoda pracy tej nie podjął, skoro do daty wypadku nigdzie nie pracował. Ojciec powoda we wniosku o rentę socjalną również podał, że do czasu wypadku powód nigdzie nie pracował. Opiekun prawny zeznał też, że powód miał zamiar podjąć pracę dopiero po zakończeniu nauki.

Naukę powód miał kończyć w lutym 2007 r. Sąd uznał, że zasadne jest żądanie renty od 1 marca 2007 r. obliczonej zgodnie z żądaniem pozwu od płacy minimalnej. Ponieważ byłaby to pierwsza praca, przyjęcie minimalnej płacy jako podstawy obliczenia renty uzupełniającej jest zasadne.

Płaca minimalna brutto w 2007 r. wynosiła 936 zł brutto, po odliczeniu obowiązkowych zaliczek na podatek i składki zdrowotnej, pozostaje kwota 675,40 zł netto. Ponieważ od renty uzupełniającej brak jest obowiązku odprowadzania składek i zaliczki, należy przy obliczaniu renty uzupełniającej przyjąć netto zarówno zarobków jak i renty socjalnej. Natomiast renta socjalna przyznana od 1 lutego 2006 r. wyniosła 445,96 zł netto. Nadto powód otrzymuje dodatek pielęgnacyjny po 153 zł miesięcznie. Różnica zatem wynosi 76,44 zł miesięcznie utraconych zarobków. Różnica

kosztów rehabilitacji w czerwcu 2007 r. i utraconych zarobków 76,44 zł, a otrzymana renta socjalną i dodatkiem pielęgnacyjnym wynosi 127,48 zł. Od 1 lipca 2007 r. minimalne wynagrodzenie netto wyniosło 697,95 zł, a zatem różnica utraconego zarobku za okres od 1 lipca do 30 października wzrosła do kwoty 98,99 zł. Od 1 lipca 2007 r. renta uzupełniająca oprócz utraconego zarobku i kosztów rehabilitacji obejmuje również szeroko pojęte koszty leczenia 300 zł miesięcznie, zatem wynosi 1048,90 zł miesięcznie. W miesiącu październiku 2007 r. zwiększyły się koszty rehabilitacji z 650 zł miesięcznie do 896 zł miesięcznie, a zatem renta uzupełniająca wynosi 1294,99 zł miesięcznie. Od 1 listopada 2007 r. nastąpiła zmiana dwu składników renty tj. utraconego zarobku i opieki do 1400 zł miesięcznie.

Należy przyjąć, że przy kwalifikacjach powoda mógłby on zarobić kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu 2 000 zł brutto. Odliczając od tej kwoty obowiązkową składkę na ubezpieczenie zdrowotne jak i zaliczkę na podatek dochodowy zarobki te wynosiłyby 1 316,25 zł netto, a po odliczeniu renty socjalnej i zasiłku pielęgnacyjnego pozostaje kwota 717,29 zł stanowiąca utracony zarobek. Od 1 lipca 2007 r. renta obejmuje koszty rehabilitacji po 896 zł, opieki 1400 zł, kosztów leczenia 300 zł i utraconego zarobku 717,29 zł, tj. łącznie 3313,29 zł.

Natomiast uległy podwyższeniu koszty rehabilitacji od 1 maja 2009 r. do kwoty 1120 zł, natomiast od 1 marca 2009 r. renta socjalna została podwyższona do kwoty 504,04 zł miesięcznie. Różnica utraty zarobków zmniejszyła się do kwoty 659,21 zł. Renta od 1 maja 2009 r. wynosi zatem kwotę 3479,21 zł.

Na etapie postępowania likwidacji szkody strona pozwana uznała, iż powód nie zapinając pasów bezpieczeństwa przyczynił się do zwiększenia szkody i w związku z tym obniżyła przyznane odszkodowanie o 80 %. Występując z niniejszym powództwem powód nie tylko kwestionował wysokość przyznanego mu odszkodowania, ale także wskazywał na bezpodstawne jego obniżenie. Ponieważ rozstrzygnięcie wzajemnej korelacji pomiędzy faktem niezapięcia przez powoda pasów bezpieczeństwa, a obrażeniami doznanymi przez powoda w czasie wypadku z dnia 18 października 2005 roku oraz ich skutkami wymagało wiadomości specjalnych Sąd w oparciu o treść art. 278 § 1 k.p.c. przychylił się do wniosku strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii zespołu biegłych sądowych. Biegli sądowi T. I. (1) i J. M. (1) wskazali, iż nie można jednoznacznie stwierdzić, czy gdyby powód miał zapięte pasy bezpieczeństwa doznałby mniejszych obrażeń. Co więcej biegli sądowi podali, że w przypadku pozostania w zapiętych pasach bezpieczeństwa powód mógł w wyniku wypadku z dnia 19 października 2005 roku doznać obrażeń tożsamyh do odniesionych bądź nawet cięższych. Fakt niezapięcia przez powoda pasów bezpieczeństwa nie stanowił zatem okoliczności uzasadniającej obniżenie wysokości odszkodowania.

Strona powodowa podniosła też zarzut przyczynienia się z uwagi na świadomą jazdę powoda z kierowcą będącym pod wpływem środków odurzających.

Przyczyną wypadku z dnia 19 października 2005 roku było niedostosowanie prędkości do warunków drogowych przez kierującego pojazdem Ł. W., który w chwili wypadku znajdował się pod wpływem substancji odurzających zawierających (...) (...). Przebywając niemalże przez cały dzień z Ł. W. powód w ocenie Sądu miał świadomość, iż znajduje się on pod wpływem substancji odurzających. Dodatkowo za tym faktem przemawia okoliczność znalezienia ukrytych w bieliźnie powoda, w najbardziej intymnym miejscu, środków odurzających w postaci 2,79g (...) oraz substancji psychotropowej w postaci 2,42g (...) przez udzielających, bezpośrednio po wypadku, pomocy pracowników jednostki służby zdrowia. Posiadanie takiej ilości środków odurzających spowodowało wszczęcie śledztwa.

Zgodnie z treścią art. 362k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Wsiadając do pojazdu prowadzonego przez znajdującego się pod wpływem środków odurzających kierowcę i wyrażając zgodę na jazdę, z nim w tym stanie, powód przyczynił się do powstania szkody. Przyczynienie się powoda ustalone zostało przez Sąd na 25%. Dlatego też wysokość ustalonego w niniejszej sprawie zadośćuczynienia, odszkodowania, skapitalizowanej renty i każdego z jej składników oraz renty na przyszłość uległa obniżeniu o 1/4. Zadośćuczynienie zostało obniżone z kwoty 500 000 zł do kwoty 375 000 zł od której należało odliczyć uregulowaną przed procesem

kwotę 60 000 zł i zasądzić kwotę 315 000 zł z ustawowymi odsetkami od następnego dnia po wydaniu decyzji przez stronę pozwaną o przyznaniu zadośćuczynienia.

O powyższym Sąd orzekł na podstawie powołanych wyżej przepisów jak w punkcie I sentencji wyroku.

Sąd uznał za zasadne uwzględnić w ramach odszkodowania kosztów opieki w kwocie 21924 zł za okres od 19 lutego 2006 r. do 31 października 2007 r., pobytu ojca powoda w B. w kwocie 1120 zł, kosztów leczenia za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2007 r. w kwocie 3985,12 zł, kosztów leczenia za okres od 1 lutego 2007 r. do 30 czerwca 2007 r. – 2743,85 zł, kosztów niezrefundowanych wydatków na wózek inwalidzki, pionizatora, materaca przeciwoleżynowego w kwocie 1942,32 zł, kosztów dojazdów w kwocie 522,31 zł, kosztów postępowania o ubezwłasnowolnienie w kwocie 409,16 zł, kosztów kserowania i wysyłania dokumentacji w postępowaniu likwidacyjnym w kwocie 359,78 zł – razem 33006,54 zł. Przy uwzględnieniu przyczynienia się powoda o 25 % - pozostaje kwota 24754,90 zł. Po odjęciu kwoty 1544,02 zł wypłaconej przez stronę pozwaną, Sąd zasądził kwotę 23 210,64 zł na podstawie wyżej cytowanych przepisów wraz z odsetkami od w/w kwoty 23210,64 zł od daty wpływu pozwu, jak w punkcie II wyroku.

Łącznie wysokość skapitalizowanej renty stanowiąca sumę rat rentowych za okres od 1 marca 2007 r. do 30 października 2007 r. wynosi 4798,75 zł, a obniżenie o 25% stanowi kwotę 3599,06 zł zasądzoną w punkcie III sentencji wyroku z ustawowymi odsetkami od płatności każdej raty płatnej do dnia 10- go każdego miesiąca.

W punkcie IV zasądzono rentę płatną od 1 listopada 2007 r. ze zmianą jej wysokości od 1 maja 2009 r. z ustawowymi odsetkami w płatności każdej raty od 10- go każdego miesiąca.

Na mocy art. 189 k.p.c. ustalono odpowiedzialność strony pozwanej za szkody powoda mogące powstać w przyszłości. Powód jest w stanie apalitycznym. Dalej wymaga leczenia, rehabilitacji. Trudno przewidzieć, jakie mogą być dalsze niekorzystne konsekwencje urazu określonego w zakresie zdolności do samodzielnej egzystencji jako ciężkie. W tym stanie, Sąd uznał, że żądanie ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki urazu jest zasadne, wobec czego orzekł, jak w punkcie V sentencji wyroku na podstawie art. 189 kpc.

Sąd oddalił powództwo w pozostałej części z przyczyn dotyczących kolejnych żądań szczegółowo przedstawionych wyżej w pisemnych motywach. Należy stwierdzić, że albo zostały zawyżone (np. zadośćuczynienie) lub żądanie zwrotu części wydatków było bezzasadne. Częściowo bezzasadne było żądanie zasądzenia renty z uwagi na zgłoszenie tego samego żądania w odszkodowaniu albo zawyżenia wartości składników renty. O powyższym orzeczono jak w punkcie VI sentencji wyroku.

Powództwo uwzględnione zostało jedynie w części, a zatem orzeczenie o kosztach oparto na treści art. 100 k.p.c., na mocy którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Sąd uznał, że zgłaszane w ostatniej fazie postępowania żądanie zasądzenia sześciokrotności wynagrodzenia minimalnego jest bezzasadne. Wprawdzie pełnomocnik był aktywny w składaniu pism procesowych i dokumentów, jednak w sprawie nie występowały skomplikowane zagadnienia prawne.

Powód w sprawie poniósł koszty w postaci trzykrotności honorarium reprezentującego go przed sądem I instancji radcy prawnego w łącznej kwocie 21 600 zł (§ 6 pkt 7 oraz § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Dz. U. z 2002 roku, nr 163, poz. 1349 z późn. zm.), potrójnego honorarium reprezentującego go w postępowaniu zażaleniowym przed sądem apelacyjnym radcy prawnego w łącznej kwocie 3 600 zł (§ 6 pkt 5 oraz § 13 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych), opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 15 zł oraz opłaty sądowej od wniosku o zabezpieczenie powództwa w kwocie 30 zł, co łącznie wyniosło 25 245 zł.

Strona pozwana poniosła koszty w postaci honorarium reprezentującego ją przed sądem I instancji adwokata w kwocie 7 200 zł (§ 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Dz. U. z 2002 roku, nr 163, poz. 1348 z późn. zm.), honorarium reprezentującego ją w postępowaniu zażaleniowym przed sądem apelacyjnym adwokata w kwocie 1 200 zł (§ 6 pkt 5 oraz § 13 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie), kosztów zaliczki na przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego w kwocie 3 600 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 15 zł, co łącznie wyniosło 12 015 zł.

Uwzględniając wartość przedmiotu sporu i wynik procesu, strony wygrały po połowie.

W związku z powyższym zasądzono od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 6 615 zł tytułem kosztów postępowania znosząc je w pozostałym zakresie, jak w punkcie VII sentencji wyroku.

Zgodnie z treścią art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 roku, nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, poprzez odpowiednie zastosowanie art. 113 powyższej ustawy. Art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych stanowi, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Natomiast na mocy art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz strony, której czynność spowodowała ich powstanie.

Skarb Państwa poniósł koszty w postaci opłaty sądowej od pozwu, od której uiszczenia powód był zwolniony w kwocie 38 700 zł oraz części wynagrodzeń przyznanych i wypłaconych biegłym sądowym w łączne kwocie 3 901,98 zł, co łącznie wyniosło 42 601,98 zł. Stosownie do wyniku procesu, Sąd orzekł, że strona pozwana winna uiścić kwotę 21 300,99 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od której uiszczenia powód był zwolniony oraz wynagrodzeń biegłych, zaś kwotę 21 300,99 zł nakazano ściągnąć z zasądzonej na rzecz powoda kwoty o czym orzeczono, jak w punktach VIII i IX sentencji wyroku.

Zarządzenie:

1. (...)
2. (...)
3. (...)